

КОРОНАЦІЯ...

Недавно майже усі ми були свідками різних парад по цілій В. Британії у зв'язку з коронацією королеви Єлисавети II. У коронаційних походах та імпрезах в різних осередках британського острова брали участь також місцеві українці. Немало було і таких, що зблизька приглядались пишному коронаційному походу королеви по вулицях Лондону серед мільйонної товпи британців і чужинців у дні 2 червня ц. р.

У зв'язку з тим певно неодному з нас приходило на гадку: чому то і нам не пережити б подібної радості і захоплення коронаційними торжествами нашого, рідного українського володаря? ... Тому саме хочемо пригадати читачам, що й на наших землях відбувались колись подібні, хоч і значно скромніші, коронаційні торжества, і ми мали колись короновані голови, мали українських королів: Ярополка Ізяславича (1075 р.), Данила Романовича (1253 р.) і Юрія Львовича (ок. 1299 р.).

Цього року в грудні припадає 700-літня річниця коронації нашого рідного короля Української Держави, Данила Романовича. Не будемо повторяти того, що вже про цю подію писалося на сторінках «Християнського Голосу». Хочемо лише пригадати ширшим колам нашої еміграції у В. Британії цю світлу подію з нашої історії та захопити усіх, щоб її гідно святкували. На жаль, світська преса різних напрямків досі замало уваги присвятила тій події, яку треба вважати одною з найсвітліших в нашій історії.

Хоч коронація Данила була подією наперед політичного значення, для нас християн вона знаменна і цінна також і своїм релігійним характером і значенням. Не маючи сили астоятись проти монгольської навали зі Сходу, князь Данило Романович хотів організувати міжнародний хрестоносний похід проти татар. В тій цілі він звернувся по військову співпрацю до західних католицьких володарів, а в першу чергу до Апостольського Престолу в Римі. Татарська небезпека була однаковою для усіх християн, однак Данило не міг знайти зрозуміння в цих західних володарів, які за плечами українських полків тієї небезпеки не відчували. Одиноким Апостольський Престіл, а іменом Папа Іннокентій IV, зрозумів цілу грозу мон-

гольської небезпеки і зробив усе, що міг, щоб прийти на поміч і рятунок української держави та її культури. Князь Данило визнав Папу наслідником св. Апостола Петра і від нього прийняв королівську корону, стаючись рівним західним володарям. Корону прийняв Данило з рук папського легата Огізо в західно-прикордонному городі української держави, Дрогобичі над Вутом, у грудні 1253 року.

Щоб не викликати гніву й помсти татарського хана, як також з уваги на час всенародної скорби внаслідок татарського лихоліття, коронація Данила відбулась без великих торжеств. Проте вона не втрачала великого реального значення, бо коронація у тому часі не була лише формальністю, як це є у наших часах. Коронація мала значення державне, політичне, а навіть релігійне.

Хочемо підкреслити, що разом з одержанням королівської корони король Данило, а за ним єпископи, бояри і нарід приступили до церковної єдності з Римом. Хоч обставини коронації вказують на те, що Данило руководився у ній політичними цілями, проте не можна відмовити йому і релігійного мотиву в єднанні з Римом. В тому критичному часі він хотів забезпечитись від нападів з боку західних християнських сусідів, поляків і мадярів, та мати на Заході бодай моральне попертя і зрозуміння для своїх змагань проти азійських кочовиків. Не виключене також, що через прийняття корони й з'єднання з Римом він бажав унезалежити українську Церкву від царгородського патріарха і так запобігти ворожим впливам на Україну. І це він до певної міри досягнув. Вправді не одержав збройної допомоги проти татар, бо Західна Європа мимо заходів Папи не могла здобутись на хрестоносний похід проти них; все ж таки Данило здобув на Заході духову й моральну підтримку Апостольської Столиці; а Україна зискала признание за її боротьбу, як авангард Європи проти монгольських кочовиків.

Кожний нарід вшановує на свій спосіб пам'ять великих подій своєї історії. Звичайно вшановується такі ювілеї окремими книгами, доповідями, академіями, маніфестаціями, фільмами. У нас також прийнявся звичай вшановувати пам'ять світлич подій та заслужених

осіб нашої історії. На жаль, в останніх часах серед нашої еміграційної спільноти, а зокрема у В. Британії, прийнявся звичай святкувати пам'ять подій чи осіб майже виключно революційного, або військово-збройного характеру. Зате замало звертається уваги на вшанування і спопуляризування подій, що мають характер релігійний та ширший державно-творчий, як, наптр., хрещення України, коронація Данила, з'єднання України з Римом. Подібних подій багато в нашій історії.

Пора отже й нам, серед скитальчих, незavidних умов, подбати про гідне вшанування пам'яті величюї історичної події — коронації Данила. І, хоч прийдеться нам святкувати її в чужій країні, а не в рідному Львові та Києві, то однак, ми не повинні падати духом. Навпаки, ми повинні бути горді з нашого світлого минулого. Сповідуючи ролі речників нашої поневоленої Батьківщини, ми повинні сказати світові, хто ми і чий ми діти. Ми повинні показати, що наша історія має не лиш революційні й гайдамаччину, але має також державницький та релігійний зміст, має великі здобутки навіть світового масштабу. Найкращим вшануванням 700-ліття коронації Данила це буде, на нашу думку, видання усіх документів, що відносилися до неї та спопуляризування її між своїми і чужими.

Ось наптр., в ватиканських архівах зберігаються сотки документів не лиш релігійно-церковного, але й політично-державного характеру, що відносяться до нашої історії, або до зв'язків України з Римом. Слід нам отже подбати, щоб ці ватиканські документи побачили денне світло. Головне завдання у цьому наших науковців, а зокрема наших церковних (Продовження на 2 стор.)

... «Ніхто так добре не вчить любити Батьківщину, як це робить св. Церква Христова, що заховає вірних і до героїської любові, а героїв каже шанувати в особливий спосіб. Свята Церква наказує шанувати й зберігати прадідні традиції, бо не утляхетное ум і серце людини. Та й слушно, бо людина, що затратила любов до своєї Батьківщини, це дивогляд, що навіть чужинцям не подобається і не заслуговує на довір'я»...

З «Ластирського Послання» ВПресвиц. Архиспископа Івана. Ап. Візитатора про святкування світлич і сумних річниць у 1953 році.

КОРОНАЦІЯ...

(Продовження з 1-ої стор.)

ковних істориків. Однак у їхній праці ми не сміємо оставити їх самих. Вони потребують моральної а зокрема матеріальної підтримки усього українського громадянства. Нам відомо, що приготування до видання таких документів у Римі вже йдуть. Вважаємо, що обов'язком кожного українця причинитися своєю грошевою жертвою, бодай у малій мірі до цього далекосяглого діла наших науковців.

Такий збірник папських документів був би не лиш тривалою пам'яткою для грядучих поколінь, але він мав би також і свою політичну вартість. Якщо б опісля подбати, щоб він найшовся у кожній більшій бібліотеці на Заході, то він був би річевим доказом для зах. світу, що державницькі змагання нашого народу спираються на світлій державній традиції та подіях, благословлених дуже часто найвищим моральним авторитетом у світі — Апостольським Престолом у Римі*).

Крім цього, на терені В. Британії наші церковні громади повинні подбати про вшанування у торжественний спосіб тієї величньої історичної події — ко-

ронації короля Данила. Згідно з зарядженням ВПреоосвященнішого Владика Архiepіскопа Івана, в першу неділю грудня ц. р. в усіх душпастирських осередках будуть відправлені торжественні св. Літургії з відповідними проповідями. Однак, це свято не сміє обмежитись лиш до церковних торжеств. У своїй суті коронація Данила це свято державного характеру. Тому всі українці, без уваги на політичну, чи віроісповідну приналежність, повинні причинитися до його звеличання також світською програмою.

В кожнім душпастирським осередку вже заздалегідь повинні постати святочні комітети, які в порозумінні зі своїм о. душпастирем подбають про гідне вшанування цього світлого моменту в історії нашої Церкви і Батьківщини. При цім усіх нас повинна скріпляти надія, що з волі Всевишнього таки прийде час, коли ми під звуки літаврів і свято-софійських та свято-юрських дзвонів будемо святкувати подібні хвилини державної і релігійної радості на Рідній Землі!

І. В.

Наша Церква на чужині в числах

З загального числа 425,508.220 католиків 9,133.500 є східного обряду, а з того 5,300.000 українців.

Статистичні дані Української Католицької Церкви на чужині представляються у таких числах: існує 7 дієцезій і одна Апостольська Візитатура, 10 єпископів, 760 священників світських і 280 священників монахів, 150 богословів, понад 1.000 черниць, 120 монаших домів, 1.100 церков і каплиць, 50 шкіл, 45 організацій, 38 часописів і журналів і 1,300.000 вірних. В Англії наша Церква має ок. 25.000 вірних, яких обслуговує 12 священників.

Геройська посвята

«Якщо помагати хворим на проказу є таким дорогим ділом місіонарів, зокрема католицьких, то це значить, що ніяка інша услужність не вимагає більшого духа посвяти. Бо лікувати прокажених вимагає найвищих ідеалів і найбільш досконалого заперечення себе.» Так висловився одного разу Магатма Ганді про працю католицьких місіонарів.

Проказа, це одна з найстрашніших скірних недуг. Поширена вона зокрема в країнах гарячого підсоння. Люди хворі на проказу звичайно призначені на поталу й віддані на ласку, або неласку суспільства і природи. Їх викидають з суспільства і вони примушені жити у місцях, віддалених від осель здорових людей, у горах, печерах і цвинтарях.

Сьогодні є понад 4 і пів мільйона хворих на проказу. Найбільш прокажених є в Азії, бо аж 2 і пів міль., з того 1 міль. 200 тис. в Індії і Пакистані та 1 міль. у Китаю; в Африці є ок. 1 міль. 500 тис., а в обох Америках ок. 160 тис. прокажених. В Європі випадків прокази є ок. 8.000, головню в Іспанії, Португалії і Франції. У нас хвороба прокази майже нечувана. Тому, що проказа дуже заразлива недуга, мало знаходиться охочих її лікувати. Ведені високими ідеалами любови ближнього, християнські, а зокрема католицькі ченці-місіонарі й черниці опікуються тими нещасними людьми. В цілому є 133 катол. місіонарських Чинів, що розгортають добродійну діяльність між прокаженими в цілому світі. З того 42 Чини зложені зі священників і братів-послушників, 87 Чинів сестер-місіонарок і 4 групи світських людей.

Під цю пору лікується понад 25 тис. прокажених у 98 місійних шпиталях і ок. 50 тисяч у 122 державних закладах для прокажених. Від смерті апостола прокажених, о. Дам'яна де Вайстера, в 1889 р. набралось тої недуги 145 духовників і сестер. Сьогодні живе ще 65 хворих на проказу священників і сестер у заведеннях і там вони виконують свою працю.

На основі такого зіставлення бачимо, що слова поганського політичного і релігійного діяча мають свій повний зміст!

*) Один з наших істориків, дослідник наших 13-14 сторіч, приготував у Мюнхені до друку наукову працю п. н. «Королівство Руси-України 13-14 сторіч та королівські корони Данила та Юрія І», а також науково-популярне видання під назвою: «Королі України Данило й Юрій І з благословення Апостольської Столиці». Ці праці, що дадуть собою новий і повніший, як досі, образ широкої релігійно-церковної й державно-політичної проблематики, зв'язаної з королівськими коронаціями Данила й Юрія, спираються не тільки на досить скупий досьогодні збереженому листуванню Папів, Вселенських Архiepірів до володарів України 13-14 ст., але у великій мірі також на незаних досі нашої історичної науки, недавно відкритих джерельних даних різнонаціональної історично-наукової провенієнції. Редакція «Х. Г.»

Наша Церква у В. Британії

(Продовження з 1-го ч.)

Черговим етапом діяльності нашої Церкви на цьому терені після 1948 року, попри несення духовної помочі вірним, було також придбання власних домів, що служили б церковним та громадським цілям наших вірних.

З уваги на специфічні життєві умовини для чужинців на терені цього острову, потреба мати свої власні дома показала не лиш конечною, але і корисною під двома оглядами: матеріальним і духовним. Звичайно ж «у своїй хаті своя правда». І саме набуті дома — це бастиони української духовності перед її відкритими і скритими ворогами. Це оази, при яких втомлений життєвою мандрівкою український скиталець находити цілющу воду і євшан-зілля на присмиріння його туги за рідною стріхою і батьківщиною. Кількалітня практика це потвердила. І навпаки, відсутність такого українського дому в багатьох осередках дуже від'ємно відбивається на організаційному, культурному і релігійному житті тих осередків.

Пригадується мені при цій нагоді такий епізод з одним хворим селянином в Інвалідській оселі у Чіддінгфолді. На мій запит, як він себе почуває, всупереч сподіванню не почув я з його уст нарікання на свою долю, а навпаки гідний християнина вислів: «Хвала Богу, Отче, і за те, що посилає», а станувши ногою на чорну скибу свіжозораного поля, в його очах заблестіли сльози, і він додав з гордістю: «Це наше, (тобто наша власність), Отче, і це також додає мені сили не заламатися духом, бо пригадає мені моє поле, мою стріху.» Так, це правда. Подібно й українські дома, так церковні, як і ті, що є власністю поодиноких організацій, це не лиш оази, але й кусок нашої любові батьківщини для не одного з нас...

Розуміючи вагу потреби таких домів, на заклик своєї церковної влади та світських організацій, наші вірні приступили до їх реалізації, починаючи з нічого.

ЛОНДОН. Українське громадянство, після закупу будинку СУВ-у в Лондоні

придбало там 1948 р. перший церковний дім при Сафрон Гіл (так називається вулиця у центральній старовинній дільниці Лондону, т. зв. «Сіті»). В долішній частині будинку, як ми вже згадували, є церква. Для її прикрашення й надання їй стилю, питомого церквам в Україні, а зокрема для поставлення мистецького репрезентативного іконостасу, ще й досі йдуть заходи. В горішній же частині дому міститься канцелярія Генерального Вікаріату Апостольського Візитатора у В. Британії, бібліотека, кухня, гостинна та мешкання Ген. Вікарія А. В., канцлера Ген. Вікаріату, душпастирів лондонської округи і працівників у канцелярії.

В скорому часі цей церковний будинок став центром-вогнищем релігійного життя на цілу В. Британію і цю роллю сповняє посьогодні. В ньому найшли приміщення три священники і двоє світських людей: о. декан Й. Жан ЧСВВ, о. д-р П. Дячишин, о. канонік Д. Лопатинський, проф. А. Монцібович і п. Петрушевич. Вони поклали перші основи для організації й централізації картотеки вірних, церковного податку, душпастирської обслуги вірних і т. п.

ЕДІНБУРГ. Другий з черги це дім в Едінбурзі, що є центром громадського

За святість подружжя

Святе чисте подружжя — це клич католицької Церкви в нашому столітті. Тепер матеріалістичні науки знижують гідність людини, а навіть зрівнюють її з твариною; руйнують моральний порядок, передусім кличами фальшивої, розгнузданої свободи в статевій ділянці людини. Тому Церква збільшує свої зусилля, щоб протидіяти. Вона звертає увагу людській суспільності на здорову оцінку сил, даних людині Творцем, і призначених до високої цілі, яку через них Творець хоче досягнути. Вона підносить голос проти всякого надужиття подружжя, головню серед хрещених, де подружжя умова має окреме знам'я святої речі через винесення його до гідності св. Тайни. Проти клича «вільна любов», який знайшов відгомін і в законодавстві різних держав, Католицька Церква послідовно проповідіє нерозривність подружжя. На тому тлі бувають навіть відступства від правдивої віри; вірні в інших віровизнаннях шукають оправдання свого перелюбу. Однак Церква більше слухає Бога, як людей і не відступає від своєї науки.

І дивне явище, що в цьому випадку — історичний матеріалізм комунізму і матеріалізм капіталізму подають собі згідно руку. Хочуть опанувати маси населення, розкладаючи їх мораль, перш-за-все кличем свободи, суперечним святому подружжю.

Що це є подружжя?

Подружжя починається шлюбом, або — заключенням контракту. Во заключення подружжя, це умова. Як в інших важних справах люди заключають між собою умову, так і в справі подружнього співжиття чоловіка і жінки, обидвоє заключають між собою умову-контракт. Чоловік передає право до себе жінці, а рівночасно жінка передає право до себе чоловікові, обое ж віддають собі це право в цілі **родження й виховання потомства**; і то не на час, але аж до смерті.

Однак тому, що заключення подружжя — це умова, наречені мусять бути свідомі того, що вони роблять; так на-

речений, як і наречена мусять свобідно дати на це свою згоду.

Ця умова **установлена самим Творцем**, тому немає подружжя без цієї умови. Також суті цієї умови не вільно нікому змінити, ані на свій лад уложити.

Ця умова є **нерозривна**, бо так хоче Творець. Подруги до смерті мають собі передати право один до одного, до смерті їх в'яже це право одне до одного, і навпаки, до смерті мають собі приректи подружню вірність і любов.

Ця умова, вкінці, є **одиначна**. Вона замикає перед подругами можливість іще з кимось іншим заключити такий самий контракт, поки живуть обое подруги; вона виключає і всякий дозвіл, щоб між подругів змішувалася якась третя особа в їхнє подружнє життя.

З заключенням подружжя починається **подружній стан**. Це правна і нерозривна спільнота чоловіка й жінки в цілі родження й виховання потомства. Бо подружжя — це не хвиливе співжиття, але це стан життя, в якому подруги мають витривати аж до смерті.

Тому не легкодушно, але з увагою мають входити наречені в цей стан. Бо зв'язатись легко, але розв'язатись тяжко, переважно — неможливо. Ще й на те треба зважити, що не на проминаючу розкіш, але до поважної, святої справи вони зв'язуються подружньою умовою аж до смерті.

До чого призначене подружжя?

Ціль подружжя, або те, до чого воно природно призначене, — багато вища над те, що звичайно задумують люди. Її піднесеність можна зрозуміти щойно тоді, коли глянути на подружжя з перспективи Бога-Творця, який свій замір висловив-написав у вимогах людської природи.

Перед обличчям Творця увесь людський рід на землі. Його треба піддержувати. Ради людського роду, проріджені смертю, треба доповнювати. Людина з волі Творця має панувати над землею. Сказав бо Творець: «Плодіться і намножуйтесь, і наповняйте землю, і пануйте над нею» (Битія, I, 28). Отже родити й виховувати діти, а з тим під-

держувати людський рід, це та першорядна ціль, до якої призначене подружжя.

Родити і виховувати діти, значить дати й піддержати нове людське життя. Бути-існувати — це найбільше й найперше добро. Родичі у родженні дитини саме причинюються до такого нового існування — нового життя. Колиш Творець самим тільки творчим словом покликав до існування світ, покликав до життя людину, тепер родичі, діючи по плану Бога, Який сам, безпосередньо творить кожну душу, дають дитину на світ. Відблеск Божої сили не кінчиться у самому родженні. Як Бог піддержує при бутті те все, що створив, так і родичі, відбиваючи в собі цю Божу силу, мають піддержувати життя дитини, ви-плекувати її тіло і виховувати її духа.

Таке завдання подружжя у природному порядку. В надприродному ж порядку подружжя, зокрема християнське, спрямоване до помноження членів Христової Церкви, до зродження дітей Божих, майбутніх жителів неба.

Оце й є те високе призначення подружжя. Отже воно вже по своїй природі має на цілі в першу чергу добро соціальне — розмноження людського роду. Однак і власне добро подругів не є виключене від цілі подружжя. Такою другорядною, але також Богом наміреною ціллю подружжя, це взаїмна поміч подругів і зарада на пристрасть.

Суспільне значіння подружжя

З хвилиною заключення подружньої умови постає **родина**. А родина сама у собі є суспільністю; щоби́льше, родина — це перша суспільність перед усякою суспільністю, навіть перед державою. Хоч родина — це найменша суспільність, проте найстарша, старша від держави; бо щойно з родини природно постає держава. Держава — це доповнення родини. Те, чого одна родина досягнути не може, те можуть досягнути дві, три і більше родин. І тому саме родини лучаться разом; творять державу, щоб досягнути для себе спільну ціль, якої вони поодинокі досягнути не змогли б. Природно отже держава постає з родин і має служити для досягнення цілі родин, а не навпаки. Тому фальшива є наука тоталітаризму, що, мовляв, усі права родина має від держави і що родина в усьому має служити державі. (Продовження на 4 стор.)

і культурного життя українців у Шотландії. Набуто його в листопаді 1949 р. заходами українського католицького духовенства. Частину фондів на це зложили українці Единбургу й округи. На решту Ген. Вікаріят А. В. у Лондоні зятягнув позичку і сплачує її даліше. Дім має 14 кімнат, у яких міститься гарно прибрана капличка, де щоденно правиться Богослуження, мешкання священика, та нічлігові кімнати на 12 ліжок. Крім цього, мають там свої канцелярії місцеві відділи СУБ-у, СУМ-у та ОБВУ.

БРАДФОРД. Подібна пекуча потреба мати свій власний церковний дім виринула і перед церковною громадою в м. Брадфорд, де зараз живе ок. 1000 українців. Заходами тодішнього душпастиря м. Брадфорд, о. М. Ратушинського, придбано такий дім разом з улаштуванням і маленьким городом, у гарній ділянці міста при Morley Street. Дім набуто виключно за фонди тутешнього Ген. Вікаріяту А. В. В домі міститься капличка, канцелярія і мешкання двох душпастирів. Решту 4 кімнати винаймлено на мешкання для кількох наших вірних.

НОТІНГІАМ. На окрему увагу заслуговує також м. Нотінгем. Там, завдяки

щедрості й християнському співчуттю для нашого положення місцевого лат. катол. Єпископа Едварда Елліса та заходам кол. душпастиря м. Нотінгама й округи, о. Ст. Колянківського, українська громада у Нотінгамі користується, за незначною оплатою, церквою й парохіальним домом. Крім канцелярії і приміщення для двох отців душпастирів в домі мають свій осідок також організації СУБ, СУМ і ОБВУ. Решта, 4 кімнати, віддані на мешкання для наших людей. Там же і завдяки тому самому Єпископові для виключного вжитку українців стоїть і церква, а в її підвалі кілька окремих приміщень, що служать за місце сходин, імпрез та розваги наших вірних тамошньої громади.

РОЧДЕЙЛЬ. Подібно і в Рочдейлі місцеві англійські католики виявили глибоке розуміння для наших потреб. Завдяки заходам о. кан. Ю. Гріяжа, місцева катол. парафія за мінімальним чиншом відступила до виключного вжитку нашої громади (ок. 300 українців) церкву і приміщення на канцелярію і мешкання нашого душпастиря.

Справа набутого дому, що були б власністю нашої Церкви, або котроїсь зі суспільних організацій, не закінчилася і

досі. Йдуть даліше заходи, щоб набути такий церковний дім у Ковентрі, де вже на цю ціль мала розмірно громада зложила ок. 600 фунтів, як також інших церковних громадах і містах В. Британії.

Набування домів явище наскрізь позитивне; а ті, що до нього в будь-чому причиняються, з уваги на труднощі, їх посвяту й жертвенність, заслуговують на подив і пошану решти громадянства.

При цій нагоді хотіли б ми звернути увагу на одну річ, а саме: З уваги на фінансові труднощі поодиноких громад, а то й цілої нашої Церкви, куплені досі доми пристосовані радше для мешкального вжитку, ніж для організаційних та релігійних цілей нашого громадянства. Покищо, вони ще можуть служити приміщенням для одноднівних, т. зв. четвергових, або суботніх шкіл для української дітвори даних громад. Однак через поступлений приріст української дітвори вони незабаром не будуть в силі сповнити задовільно й цього завдання. І тому відповідне приміщення на такі школи для десятків чисто або наполовину української дітвори треба мати на увазі при купівлі таких домів у майбутньому. (—)

Нас запитують—відповідаємо

Звідки Католицька Церква має право рішати про важність, чи неважність шлюбу?

Католицька Церква займається шлюбами й зовсім слушно видає закони щодо їх важности, чи неважности з двох причин:

1) Шлюб — це одна з 7-ох св. Тайн. А розпоряджатися в справах св. Тайн та їх уділяти, з волі Основника Церкви, Ісуса Христа, — належить виключно до Церкви.

2) Католицька Церква має обов'язок дбати про душі й усе, що до душ відноситься, в першу чергу про віру. А тому, що з шлюбом зв'язані нераз обставини, які утруднюють, чи навіть унеможливають людині виконувати обов'язки своєї віри, Католицька Церква зовсім слушно установляє в справі шлюбу закони, що ці обставини усувають. Отже, коли мішане подружжя, тобто подружжя між вірним Католицької Церкви й некатолицькою стороною, є поважною небезпечкою для католицької сторони під оглядом утрати віри, чи поважною перешкодою її практикувати, Католицька Церква таке подружжя забороняє. І ця заборона є слушна навіть тоді, коли таке мішане подружжя могло б зробити (на перший погляд) молодят щасливими під кожним дочасним оглядом, бо далеко важливіша є душа від тіла!

Мій друг взяв шлюб з протестанткою в протестантській церкві, а потім з нею розійшовся; чи він може тепер брати шлюб з католичкою?

Шлюб Вашого друга був неважний тому, що католик мусить брати шлюб лише в католицькій церкві (навіть тоді, коли одружується з протестанткою). Хто з католиків переступає цей закон, стя-

гає на себе церковну кару екскомуніки, а його шлюб в очах Церкви є неважний. Щоб це направити, він мусить просити звільнення від церковної кари й дозволу заключити мішане подружжя в католицькій церкві. Засадничо Церква старається уважити подружжя, заключене в некатолицькій церкві, й так уможливити цим подругам далі жити разом у мирі з Богом і їхньою совістю. Якщо католик, що взяв шлюб у некатолицькій церкві, взяв потім розвід, він є вільний і може заключити подружжя з іншою особою в католицькій церкві.

Що це таке екскомуніка?

Екскомуніка (лат. «екскоммуникаціо», грецьке «анатема») це найбільша церковна кара — виключення проступника якогось церковного закону від прав спільноти вірних, а вслід за тим і цілковите позбавлення його права користуватися і уживати дібр, ласк і прав церковних. І так, вірний, що стягнув на себе кару екскомуніки, є позбавлений:

- 1) права приймати св. Тайни;
- 2) права на християнський похорон, хіба, що перед смертю покався б;
- 3) він не може користати з церковних відпустів, молитов і діл винагороди Богові, ані не є учасником публічних молитов, що їх Церква заносить повсякчасно до Бога за своїх вірних.

Однак екскомуніка не позбавляє проступника членства у Католицькій Церкві, мабуть через св. Тайну Хрищення, чи пак, приналежности до церковної спільноти, зн. він і надалі лишається членом Церкви, хоч, на жаль, завмерлим.

White Book on the religious persecution in Ukraine

Такий наголовок англійського перекладу «Білої Книги» про релігійні переслідування в Україні*).

Матеріал «Білої Книги» поділений на дві частини: I. Український нарід в зустрічі з комунізмом (1917-1952) і II. Українська Католицька Церква і комунізм.

Після вступної інформації з історії християнства і Католицької Церкви в Україні слідує перша частина, в якій коротко, але яскраво висвітлено методи і факти нищення червоною Москвою (1917-1939) української державности, приватної власности, особовости, та української духовности взагалі. Об'єктивно і зі співчуттям представлено нелюдські переслідування і знищення також Української Автокефальної Православної Церкви (ст. 19-22); це робить «Білу Книгу» ближчою і для наших православних братів.

Друга частина «Білої Книги» коротко, майже лаконічно, говорить про світлі сторінки з історії Української Католицької Церкви в роках 1939-1952. Ця історія українських мучеників за католицьку віру. Факти опираються на документах, які наведені тут з найбільшою докладністю, чим роблять «Білу Книгу» цінною під науковим та історичним оглядом.

Дальший зміст «Білої Книги» це промова Папи Пія XII до питомців Української Папської Колерії в Римі від 14. 11. 1952, енцикліка «Orientales Ecclesias» від 15. 12. 1952 і доповіді на Триденній Молитові в Римі (30. 1.-1. 2. 1953).

В промові, виголошеній в університеті «Де пропаганда Фіде», ВПреошв. Вла-

дика Кир Іван відкрито робить докори західному світові, а навіть деяким католицьким кругам за промовчування переслідувань УКЦеркви, подає причини цього явища і закінчує промову надією на релігійну єдність українського народу. У доповіді о. д-ра А. Великого свої і чужі найдуть ясну і повну відповідь на те, чому саме на Українську Католицьку Церкву Москва звернула всю свою їд і вістря. Остання доповідь Монс. Мойолі, офіціала Священної Конгрегації для Східної Церкви, на підставі невиданих ще документів, кидає ярке світло на велич особи Митрополита Андрея підчас переслідування та подає точні дані наших втрат в нерівній боротьбі.

З вдячністю для невтомних авторів і видавців приймаємо цю «Білу Книгу», як одинокий авторитетний документ-свідчення перед англосавним світом мартирології Христової Церкви в Україні. Вважаємо також, що релігійним і національним обов'язком всіх наших організацій, осередків та поодиноких українців на терені В. Британії, — мати цю «Білу Книгу» у своїх бібліотеках, та подбати, щоб вона була на полицях міських публічних бібліотек всюди, де тільки живуть українці!

Книжка має 114 сторін друку, в тому 22 ілюстрації та мапу України. Ціна 5 шіл. і 6 пенів. Замовляти в Адміністрації «Нашої Церкви».

I. Ш.

*) гл. «Християнський Голос», ч. 17, від 26. 4. 1953.

За святість подружжя

(Продовження з 3 стор.)

З цього теж видна важлива роль родини для держави та цілої людської суспільности. Родина — це перша форма соціального життя; родина — це корінь і зразок усіх соціальних організмів; родина — це школа і святина соціального життя. В ній мають виховатись і з неї мають вийти добрі, гідні члени всякої людської суспільности; у ній вони мають дістати, як у святині, почуття відповідальности — святого зв'язку з загальною, спільною ціллю, задля якої вони лучаться разом. Тому заключення слушне: яка родина, таке суспільство, яка родина, така держава.

о. М. Войнар, ЧСВВ

3 життя бритійських католиків

* У виставових павільйонах «Олімпія» в Лондоні буде відкрита велика католицька релігійна вистава «3 життя» ц. р. в виставі візьме участь около 140 релігійних чинів, конгрегацій і товариств. Передбачають, що виставу відвідає триста тисяч чоловік, бо на подібній виставі в Глезові в 1951 р. було двісті тисяч людей. В часі вистави Кардинал Гріффін висвятить 30 місіонерів. Акт рукоположення буде передаваний через телевізю.

* В Вестмінстерському голі (в 1949 р. там були збори СУВ-у) відбувся конгрес католицьких студентських організацій кольорових народів. Це був один з численних прикладів вселенськості Католицької Церкви. Були там заступлені різні народи і племена Африки, Індії й Далекого Сходу. Був зворушливий момент, коли католицький діяч, мурич з Золотого Побережжя в Африці, візвав усіх присутніх на конгресі відмовити голосно «Отче Наш» у своїй рідній мові. «Я так дуже був проіннятий дивною гармонією звуків, що сам забув відмовити мій Отче Наш», — заважав один журналіст.

Скільки є визнавців поодиноких релігій?

За підсумками «Британського Річника» (Britannic Book of the year) за 1953 р. у цілому світі є 425,508.220 католиків. Католицьке населення дає приблизно одну п'яту населення світу, а більше, як половину всіх християн. Найбільше католиків є в Європі, але найбільший їх відсоток є в Півд. Америці.

Скільки визнавців поодиноких релігій у цілому світі така:

Всіх християн	750,292.153
Католиків	425,508.220
Православних	128,280.414
Протестантів	196,503.520
Жидів	
(Мойсеевого віровизнання)	11,532.500
Магометан	315,699.603
Визнавців Зороастра	124,890
Шінто	25,000.000
Таоїстів	50,053.200
Конфуціян	300,290.500
Буддистів	150,300.000
Гінду	255,715.000
Примітивних	121,150.000
Інших	387,579.154
Усіх разом	2,367,737.000

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ
«ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС»!